

Motion till riksdagen

1988/89:Sf297

av Charlotte Cederschiöld (m)

Intjänandetiden inom det allmänna pensionssystemet

När förändringarna angående efterlevandepensioneringen beslutades den 10 juni 1988 villkorade moderata samlingspartiet sitt medgivande till förändringarna med att 15/30-årsreglerna inom den allmänna pensioneringen skulle bibehållas.

”15/30-årsreglerna. Regeln att genomsnittsinkomsten under de 15 bästa inkomståren av de totalt 30 ATP-år som erfordras för oreducerad pension bestämmer pensionens storlek skall bibehållas. Om denna regel sägs ingenting i propositionen. Vi anser den så viktig, att riksdagen bör göra ett uttalande om dess bibehållande. Att den bibehålls måste anses vara en förutsättning för reformen. – En förutsättning för riksdagens bifall till den nu föreslagna förändringen av reglerna för den allmänna försäkringens efterlevandeförmåner skall uttryckligen vara att 15/30-årsreglerna inom ATP bibehålles för framtiden och att pensionsberedningen i sitt fortsatta arbete utgår från denna förutsättning.”

Första att-satsen i hemställan löd ”att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts, att en förutsättning för den nu föreslagna förändringen av reglerna för den allmänna försäkringens efterlevandeförmåner är att 15- och 30-årsreglerna inom ATP bibehålles för framtiden och att pensionsberedningen i sitt fortsatta arbete utgår ifrån denna förutsättning”.

Vid utskottsbehandlingen betonades intjänandetidens betydelse för kvinnor:

Utskottet instämmer i vad motionärerna anført om att de nämnda reglerna är av stor betydelse för särskilt kvinnornas möjligheter att skapa sig en trygghet i form av egen ATP-pension. Reglerna kan komma att få ökad betydelse genom de föreslagna förändringarna i efterlevandeskyddet som medför att kvinnornas behov av att bygga upp en trygghet genom egen ATP-pension ökar. Enligt utskottets mening är det dock inte möjligt att nu besluta att reglerna för intjänande av rätt till ATP skall kvarstå oförändrade för all framtid. Pensionsberedningen skall i sitt fortsatta arbete göra en översyn av ATP-systemet i övrigt, och av betydelse för intjänandereglererna kan härvid bli beredningens ställningstagande i bl a frågan om delning av pensionspoäng mellan makar. Utskottet utgår emellertid från att pensionsberedningen i sina fortsatta överväganden beaktar vad utskottet ovan anført om betydelsen av nuvarande intjänanderegler.

Vi har nu en ny riksdag. Diskussioner har förekommit att förändra intjänandetiden till 20/40 år, dvs. 40 års intjänandetid och pensionen beräknad på de 20 bästa åren. En sådan förändring skulle vara förödande för många kvinnor. Redan i dag når endast en kvinna av hundra upp till full pension,

medan en man på tio når full pension enligt försäkringsbolagens information.

Skulle kraftigt förlängda intjänandetider kombineras med en i sig välkommen flexibel pensionsålder skulle det i praktiken innebära att många kvinnor finge en höjd pensionsålder. Redan när pensionsåldern fastställdes till 65 år innebar det höjd pensionsålder för en hel del yrkeskategorier med mest kvinnliga anställda.

Vi har f n en "babyboom", bl.a. p.g.a. den demografiska kurvan. Dessa barn bör tas om hand och få en god uppväxt. Statistiken visar redan nu att det kommer att fattas 85 000 daghemsplatser år 1991. Det kommer även att fattas 7 000 förskollärare och 1 500 fritidspedagoger år 1991 enligt statistiken. Statistiken bygger på att 2/3 av föräldrarna kommer att efterfråga daghem. Det är den andel av barnen som f n har daghemsplats i Stockholm.

Samtidigt försöker regeringen på olika sätt förhindra många alternativa lösningar för omsorgen, särskilt privata daghem och i all synnerhet att föräldrarna själva tar hand om sina barn. Genom ekonomiska skatte- och subventionsregler styrs föräldrarnas beteende.

Skattesystemet gör att båda föräldrarna måste förvärvsarbeta för att klara familjeekonomin. Detta kräver barntillsyn. De flesta föräldrar vill ha en kvalitativt god sådan. Mot bakgrund av den förda politiken och den beräknade platsbristen för daghemmen finns det anledning att fråga sig hur framtiden blir för alla små barn som i dag föds. Skulle intjänandereglerna förlängas minskas möjligheterna drastiskt för föräldrar att själva ta hand om sina barn. Ekonomin skulle bli dålig, inte bara under småbarnsåren utan dessutom i pensionsåldern. Detta gäller även de familjer som vill men inte kan få en god barnomsorg utom hemmet. Det är nödvändigt att behålla 15/30-årsreglerna, inte minst för barnens skull. Viktigt är därför att familjerna i landet vet, att 15/30-årsreglerna ligger fast.

Om pensionsberedningen skulle ändra de förutsättningar som ligger till grund för beslutet om efterlevandepensioneringen innebär det att vad som måste anses vara en oundgänglig förutsättning för beslutet dragits undan.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att 15/30-årsreglerna inom ATP-systemet bör bibehållas.

Stockholm den 23 januari 1989

Charlotte Cederschiöld (m)